

Giải pháp phát huy vai trò nguồn lực trí thức khoa học xã hội và nhân văn trong xây dựng Học viện Kỹ thuật Quân sự vững mạnh về chính trị hiện nay

Vũ Xuân Cảnh*, Trần Thị Tuyết**

*TS. Khoa Mác - Lênin, Tư tưởng Hồ Chí Minh, Học viện KTQS

**ThS. Khoa Lý luận Chính trị, Học viện Kỹ thuật Mật mã

Received: 28/6/2024; Accepted: 8/7/2024; Published: 16/7/2024

Abstract: The intellectual resources of social sciences and humanities at the Military Technical Academy are an important basic resource of the army. Promoting the role of this resource is a large and complex issue, of special significance in the cause of building the army and defending the socialist Fatherland of Vietnam. The article presents some solutions to promote the role of intellectual resources of social sciences and humanities in building a politically strong Military Technical Academy; enhancing the endogenous strength of the intellectual resources of social sciences and humanities at the Military Technical Academy; strengthening the leadership and direction of the Central Military Commission and the Minister of National Defense, the Party Committee, and the Board of Directors in the process of promoting the role of intellectual resources of social sciences and humanities at the Military Technical Academy.

Keywords: Resources, intellectual resources of social sciences and humanities at the Military Technical Academy, solutions to promote the role of intellectual resources of social sciences and humanities at the Military Technical Academy

1. Mở đầu

Trí thức khoa học xã hội và nhân văn (KHXH-NV) ở Học viện Kỹ thuật Quân sự (HVKTQS) là một bộ phận trí thức của quân đội và đất nước, là đội ngũ những người lao động trí óc, sáng tạo, phổ biến và nghiên cứu ứng dụng tri thức KHXH-NV ở HVKTQS, có trình độ học vấn ở bậc đại học trở lên, có kiến thức sâu, rộng và vốn sống thực tiễn quân sự phong phú, có phẩm chất chính trị và đạo đức cách mạng, đáp ứng yêu cầu sự nghiệp xây dựng, chiến đấu và phát triển của quân đội, của đất nước. Xây dựng đội ngũ trí thức (ĐNTT) KHXH-NV ở HVKTQS có trình độ trí tuệ ngày càng cao, xứng đáng là lực lượng nòng cốt chủ yếu hoạt động KHXH-NV ở HVKTQS. Họ phải có tri thức sâu, rộng, có sự am hiểu sâu sắc những vấn đề lý luận và thực tiễn của lĩnh vực quốc - an ninh, có năng lực chuyên môn nghiệp vụ, kỹ năng nghiên cứu khoa học, có năng lực lãnh đạo, tổ chức quản lý hoạt động khoa học và hoạt động thực tiễn quân sự, thực hành CTĐ, CTCT và năng lực đấu tranh trên mặt trận tư tưởng, lý luận đáp ứng yêu cầu ngày càng cao của sự nghiệp xây dựng quân đội và bảo vệ Tổ quốc. nguồn lực trí thức (NLTT) KHXH-NV ở HVKTQS là một nguồn lực cơ bản quan trọng của quân đội.

2. Giải pháp phát huy vai trò NLTT KHXH - NV

trong xây dựng HVKTQS vững mạnh về chính trị

2.1. Phát huy vai trò NLTTKHXH-NV ở HVKTQS phải được xác định là một nhiệm vụ quan trọng, thường xuyên của Đảng ủy BGD HVKTQS

Giải pháp này rất quan trọng. Xác định rõ việc phát huy vai trò NLTTKHXH-NV ở HVKTQS- một nhiệm vụ quan trọng, thường xuyên của Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng là định hướng cơ bản trước tiên để thống nhất nhận thức và hành động của cấp ủy đảng, cán bộ chỉ huy các cấp trong quá trình phát huy vai trò nguồn lực này. Điều đó xuất phát từ quan điểm của Đảng cộng sản Việt Nam về trí thức và công tác trí thức, được thể hiện thông qua thực tiễn hoạt động khoa học của trí thức KHXH-NV ở HVKTQS.

NLTTKHXH- NV ở HVKTQS có vai trò đặc biệt quan trọng không chỉ đối với sự phát triển quân đội cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại mà còn đối với sự phát triển của đất nước. Phát huy vai trò NLTTKHXH-NV ở HVKTQS là góp phần vào việc phát triển tiềm lực trí tuệ, tiềm lực tư tưởng, lý luận và khoa học của đất nước, của quân đội ta trong giai đoạn phát triển bước ngoặt hiện nay, đặc biệt là góp phần vào việc nâng cao năng lực trí tuệ và trình độ lãnh đạo của Đảng cộng sản cầm quyền, của Nhà nước và Hệ thống chính trị nói chung trong

sự nghiệp quốc phòng, an ninh, sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc XHCN. Vì vậy, phát huy vai trò NLTKHXH-NV ở HVKTQS là một nhiệm vụ quan trọng thường xuyên của Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng, Tổng cục Chính trị, của cấp ủy đảng và cán bộ chỉ huy các cấp trong HVKTQS.

2.2. Tập trung xây dựng NLTKHXH-NV ở HVKTQS ngày càng vững mạnh toàn diện đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ của quân đội trong giai đoạn cách mạng mới

Xây dựng NLTKHXH-NV ở HVKTQS phát triển về số lượng và chất lượng, hợp lý về cơ cấu đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ của KHXH-NV và nhiệm vụ của quân đội trong giai đoạn mới là một định hướng cơ bản quan trọng cho quá trình phát huy vai trò nguồn lực này. Nếu không tập trung xây dựng NLTKHXH-NV ở HVKTQS có sức mạnh cần thiết thì không cơ sở và khả năng thực tế để phát huy vai trò của nó trong sự nghiệp xây dựng quân đội và bảo vệ Tổ quốc. Vì vậy, cùng với quá trình phát huy vai trò NLTKHXH-NV ở HVKTQS, phải tập trung xây dựng nguồn lực này ngày càng vững mạnh toàn diện.

Trên cơ sở nhiệm vụ quốc phòng- an ninh, xây dựng quân đội cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại; mục tiêu, phương hướng, nhiệm vụ xây dựng đội ngũ cán bộ quân đội trong thời kỳ mới để xây dựng NLTKHXH-NV ở HVKTQS có sức mạnh và khả năng hoàn thành chức năng, nhiệm vụ của mình trong mọi tình huống. Xây dựng NLTKHXH-NV ở HVKTQS cần phải tập trung phát triển cả về số lượng, chất lượng và cơ cấu nhằm đáp ứng yêu cầu sử dụng trước mắt và bảo đảm sự phát triển toàn diện, bền vững, lâu dài của nguồn lực này.

Về số lượng, phải xây dựng NLTKHXH-NV ở HVKTQS theo hướng giữ ổn định, nâng cao chất lượng, phát triển nhanh số lượng trí thức KHXH-NV ở HVKTQS, nhất là bộ phận có trình độ cao. Bảo đảm số lượng trí thức KHXH-NV ở HVKTQS có trình độ đại học và sau đại học theo nhu cầu biên chế cho các khoa, các cơ quan, đơn vị trong HVKTQS, đáp ứng cả nhiệm vụ thường xuyên và nhiệm vụ đột xuất, nhiệm vụ trước mắt và nhiệm vụ cơ bản lâu dài của quân đội.

Về chất lượng, phải xây dựng ĐNTTKHXH-NV ở HVKTQS có chất lượng ngày càng cao. Xây dựng người trí thức KHXH-NV ở HVKTQS có bản lĩnh chính trị vững vàng, tuyệt đối trung thành với Tổ quốc, với Đảng, với nhân dân, kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và CNXH, sẵn sàng chiến đấu hy

sinh để bảo vệ độc lập, chủ quyền, toàn vẹn lãnh thổ của đất nước, bảo vệ Đảng, Nhà nước, bảo vệ chế độ XHCN, sẵn sàng nhận và hoàn thành mọi nhiệm vụ được giao.

Về cơ cấu, phải xây dựng ĐNTTKHXH-NV ở HVKTQS có cơ cấu ngày càng cân đối, đồng bộ, bảo đảm cho đội ngũ này phát triển mạnh mẽ, liên tục, bền vững trong những năm tới. Phải căn cứ vào tình hình và nhiệm vụ hoạt động KHXH-NV để cân đối lực lượng trí thức, giữa các chuyên ngành KHXH-NV ở HVKTQS, giữa các lĩnh vực hoạt động khoa học, giữa nghiên cứu cơ bản và nghiên cứu ứng dụng, giữa trình độ học vấn đại học và sau đại học, giữa các vùng miền, giữa các lứa tuổi, các thành phần xuất thân, các thành phần dân tộc, giữa cấp hàm sĩ quan, chức vụ và trình độ học vấn của trí thức KHXH-NV ở HVKTQS, giữa số lượng và chất lượng. Trong quá trình xây dựng cơ cấu ĐNTTKHXH-NV ở HVKTQS phải được tiến hành cân đối, đồng bộ, từng bước vững chắc, kiên quyết khắc phục tư tưởng chủ quan, nóng vội, duy ý chí.

Như vậy, xây dựng NLTKHXH-NV ở HVKTQS nhất thiết phải coi trọng xây dựng cả số lượng, chất lượng và cơ cấu đội ngũ này, không được tách rời, đề cao hay hạ thấp bất cứ nội dung nào. Thực hiện theo hướng đó, NLTKHXH-NV ở HVKTQS sẽ có được sức mạnh cần thiết để phát huy vai trò của mình trong sự nghiệp xây dựng quân đội nhân dân và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam XHCN.

2.3. Phát huy vai trò NLTKHXH-NV ở HVKTQS phải hướng vào thực hiện thắng lợi nhiệm vụ và chức năng của quân đội, học viện trong giai đoạn cách mạng mới

Xây dựng quân đội cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại và thực hiện thắng lợi nhiệm vụ và chức năng của quân đội là định hướng cơ bản bảo đảm tính mục đích cho việc phát huy vai trò NLTKHXH-NV ở HVKTQS. Điều đó xuất phát từ việc khẳng định ĐNTT này là một nguồn lực cơ bản quan trọng của quân đội, được thể hiện thông qua hoạt động KHXH-NV ở HVKTQS.

Trong giai đoạn cách mạng mới, quân đội có nhiệm vụ, chức năng rất to lớn và nặng nề. Quân đội luôn luôn phải là một quân đội cách mạng, lực lượng chính trị đặc biệt, công cụ vũ trang sắc bén, có sức chiến đấu cao, sẵn sàng đánh bại mọi kẻ thù, hoàn thành thắng lợi mọi nhiệm vụ... và làm tròn chức năng đội quân chiến đấu, đội quân công tác, đội quân sản xuất. Để thực hiện thắng lợi nhiệm vụ và chức năng đó, nhất thiết phải xây dựng quân đội theo

phương hướng cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại, một số quân binh chủng tiến thẳng lên hiện đại, phải xây dựng quân đội luôn vững mạnh về chính trị, phải phát huy được sức mạnh tổng hợp của các nguồn lực, trong đó có NLTKHXH-NV ở HVKTQS. Vì vậy, phát huy vai trò NLTKHXH-NV ở HVKTQS phải hướng vào thực hiện thắng lợi nhiệm vụ và chức năng của quân đội.

2.4. Phát huy vai trò NLTKHXH&NV ở HVKTQS phải sử dụng sức mạnh tổng hợp của nhiều yếu tố

Phát huy vai trò NLTKHXH-NV ở HVKTQS phụ thuộc vào nhiều yếu tố như: chất lượng nguồn lực, môi trường, điều kiện, cơ chế, chính sách, đầu tư, tổ chức quản lý, sử dụng nguồn lực này... Những vấn đề đang đặt ra với quá trình phát huy vai trò nguồn lực này cũng bao gồm nhiều phương diện: nhận thức và hành động, lãnh đạo và chỉ huy, tổ chức và biện pháp... Vì vậy, phát huy vai trò NLTKHXH-NV ở HVKTQS phải sử dụng sức mạnh tổng hợp của nhiều yếu tố.

Phát huy vai trò NLTKHXH-NV ở HVKTQS trước hết phải phát huy sức mạnh của từng người trí thức, từng tập thể trí thức KHXH-NV ở HVKTQS, ở từng bộ môn, từng lĩnh vực và ở từng cơ quan, đơn vị. Trên cơ sở đó mà phát huy sức mạnh tổng hợp của cả NLTKHXH-NV ở HVKTQS. Tuỳ theo yêu cầu nhiệm vụ cụ thể của hoạt động KHXH-NV ở HVKTQS, mà có sự phối hợp hoạt động khoa học chặt chẽ, toàn diện giữa các cá nhân trí thức, giữa cá nhân với tập thể trí thức và giữa các tập thể trí thức KHXH-NV với nhau, có sự phối hợp thống nhất của cả ĐNTTKHXH-NN ở HVKTQS để tạo thành sức mạnh tổng hợp đủ sức hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ của Đảng, Nhà nước và quân đội giao cho. Quá trình phát huy vai trò nguồn lực này phải vừa sử dụng tốt lực lượng trí thức KHXH-NV ở HVKTQS có trình độ cao, có kỹ năng và nhiều kinh nghiệm NCKH, có năng lực tổ chức hoạt động thực tiễn, vừa phải mạnh dạn bồi dưỡng, sử dụng trí thức trẻ có phẩm chất, năng lực và triển vọng tốt, tạo nguồn kế cận vững chắc và đồng bộ. Đồng thời, phải có sự lãnh đạo tuyệt đối, trực tiếp về mọi mặt của Đảng, sự chỉ huy thống nhất của Bộ Quốc phòng, Tổng cục chính trị, của cấp uỷ đảng và cán bộ chỉ huy các cấp, các cơ quan, đơn vị, sự nỗ lực, nhiệt tình, say mê, trách nhiệm, sáng tạo của người trí thức trong quá trình phát huy vai trò NLTKHXH-NV ở HVKTQS.

Phát huy vai trò của NLTKHXH&NV trong xây dựng HVKTQS vững mạnh về chính trị được hiểu là tổng hợp các cách thức, biện pháp tác động hợp quy

luật của các chủ thể, các lực lượng nhằm làm cho những phẩm chất, năng lực của trí thức KHXH&NV quân sự được khơi dậy, phát triển và lan tỏa trong thực tiễn, góp phần tăng cường bản chất giai cấp công nhân, tính nhân dân, tính dân tộc của quân đội.

Phát huy vai trò của trí thức KHXH&NV quân sự trong xây dựng HVKTQS vững mạnh về chính trị cần quán triệt và thực hiện tốt các yêu cầu như: mục tiêu, nội dung xây dựng quân đội về chính trị trong tình hình mới; phải tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo, phối hợp chặt chẽ, thống nhất của cấp uỷ, tổ chức đảng, chỉ huy các cấp; phải có cơ chế, chính sách phù hợp và giải quyết tốt nhu cầu, lợi ích chính đáng của trí thức KHXH&NV quân sự. Đồng thời, phải thực hiện đồng bộ các giải pháp chủ yếu như: Phát huy vai trò NLTKHXH-NV ở HVKTQS phải được xác định là một nhiệm vụ quan trọng, thường xuyên của Đảng uỷ Ban Giám đốc HVKTQS; Tập trung xây dựng NLTKHXH-NV ở HVKTQS ngày càng vững mạnh toàn diện đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ của quân đội trong giai đoạn cách mạng mới; Phát huy vai trò NLTKHXH-NV ở HVKTQS phải hướng vào thực hiện thắng lợi nhiệm vụ và chức năng của quân đội, học viện trong giai đoạn cách mạng mới; Phát huy vai trò NLTKhoa học xã hội và nhân văn ở HVKTQS phải sử dụng sức mạnh tổng hợp của nhiều yếu tố.

3. Kết luận

Những yêu cầu, giải pháp trên có quan hệ chặt chẽ, thống nhất với nhau tạo thành sức mạnh tổng hợp. Do đó, cùng với những chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước, Quân uỷ TƯ, Bộ Quốc phòng đối với trí thức KHXH&NV quân sự, thực hiện tốt các yêu cầu và giải pháp mà đề tài đề xuất sẽ tạo được bước chuyển biến mới trong phát huy vai trò của NLTKHXH&NV trong xây dựng HVKTQS vững mạnh về chính trị ttrong giai đoạn hiện nay.

Tài liệu tham khảo

1. Nguyễn Bá Dương (2016), *Quan điểm Đại hội XII của Đảng về xây dựng quân đội, củng cố quốc phòng, bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới*, Nxb QĐND, Hà Nội.
2. Đảng bộ HVKTQS (2020), *Văn kiện Đại hội đại biểu Đảng bộ HVKTQS lần thứ X, nhiệm kỳ 2020 - 2025*, Hà Nội.
3. Đảng uỷ Quân sự TƯ (1998), *Nghị quyết về xây đội ngũ cán bộ quân đội trong thời kỳ mới (số 94/Đ.Đ. Đảng Cộng sản Việt Nam (1999)*, Báo cáo một số vấn đề xây dựng và phát huy vai trò của ĐNTT và việc xây dựng, phát huy vai trò của trí thức trong thời kỳ đẩy mạnh CNH, HĐH đất nước, Hà Nội.